

RUSK: JV NEPLANUOS INTERVENCIJOS KUBON

KAIP JV IKLAMPINO KUBOS KOVOTOJUS

Rusko, Bowles ir Stevensonso nervai persilpni
NEW YORKAS. — Prezidento Kennedžio trys aukščiausieji politikos patarėjai, susirūpinę Amerikos apsaugimu nuo pasmerkimo pasauliui, taip susilpnino Kubos invazijos planą, kad jis buvo pasmerkimas nepasiekimui iš pat pradžių, rašo New York Herald Tribune korespondentas Joseph Newman.

Buvęs armijos štabo viršininkas gen. Maxwell Taylor, turįs prezidento uždavinį iširti šio žygio nepasiekimą, prieš išitikinimo, jog Washingtono suteikta militarinė parama buvo pakankamai didelė sukompromituoti Ameriką prieš pasaulį, bet permaža, kad įgalintų Kubos laisvės kovotojus nuversti Castro valdžią, rašo šis korespondentas.

Karinė, civilinė atsakomybė
Kaltė visų pirma tenka karinei žvalgybai (vyr. štabui, centrinei žvalgybos agentūrai) ir užsienio politikos patarėjams. Šios dvi grupės išleido į kompromiso ieškojimą. Kompromisas atnešė nepasiekimą abiem pusėm, svarbiausia — Jungtinių Valstybėms.

Newmano žodžiais, Kubos invazijos pasiekimas buvo pagrįstas dviem prielaidom: 1) užvaldyti iš oro išsikėlimo vietą (Zapatos pusiasalį, prie Cochinos įlankos), 2) patraukti į savo pusę kubiečių mases, kai bus ištvirtinta prietiltų ir pradėtas iš čia žygis į salos gilumą.

Patarėjai suvaržė rankas
Šios sąlygos laimėjimui buvo suvaržytos, reikalaujant trim svarbiausiems prezidento užsienio politikos patarėjams — valstybės sekretoriui Dean Rusk, paskretoriui Chester Bowles ir JT delegacijos pirmininkui A. Stevensonui.

Kiti artimieji patarėjai iš Baltųjų rūmų štabo — McGeorge Bundy, Walt Rostow ir Arthur Schlesinger, atrodo, pritarė suvaržyti invazijos planus. Kubos ekspedicijos pajėgoms buvo priskirta kiek transportinių lėktuvų ir senų B-26 bombonešių.

Bet prezidentas neleido panaudoti sprausminių naikintuvų apsaugoti invazijos žygį ir išsikėlimo bazę. Tokiomis sąlygomis reikėjo sunaikinti Castro naikintuvus, apie 12 Sovietų Migų ir britų "Sea Furies". Dvi dienas prieš invaziją kubiečių sukilię lėktuvai B-26 bombonešiai puolė Castro aviacijos bazes ir grįžė tvirtino, kad jų žygis pasisekė.

Atvyksta prez. Bourguiba
MONTREALIS. — Tunesijos prezidentas Habib Bourguiba, pabuvęs porą dienų Kanadoje, trečiadienį atskris į Washingtoną pas prezidentą Kennedy. Jis turi išdirbęs 10 metų ekonominės ir socialinės pažangos planą, kuriam įgyvendinti reikia \$800 milijonų. Kaip draugiškiausias iš visų arabų vadų, Bourguiba gali susilaukti iš Amerikos didelės ekonominės paramos.

Naujojo Vliko reikalų vedėjo pareigas pradėti eiti žinomas visuomenininkas žurnalistas Kazys Mockus. (E)
biečių pogrindžiai pradėti sabotazinius veiksmus ir kviesti kubiečius sukiliimui. Pogrindis šio ženklo nesulaukė ir padarė išvadą, kad kas nors nenumačiusio taktiko. Kol pogrindžio vadai spėjo išsiaiškinti, kas atsitiko, Castro policija suėmė šimtą tūkstančių kubiečių, kurie būtų galėję prisidėti prie revoliucijos.

IŠ VISO PASAULIO

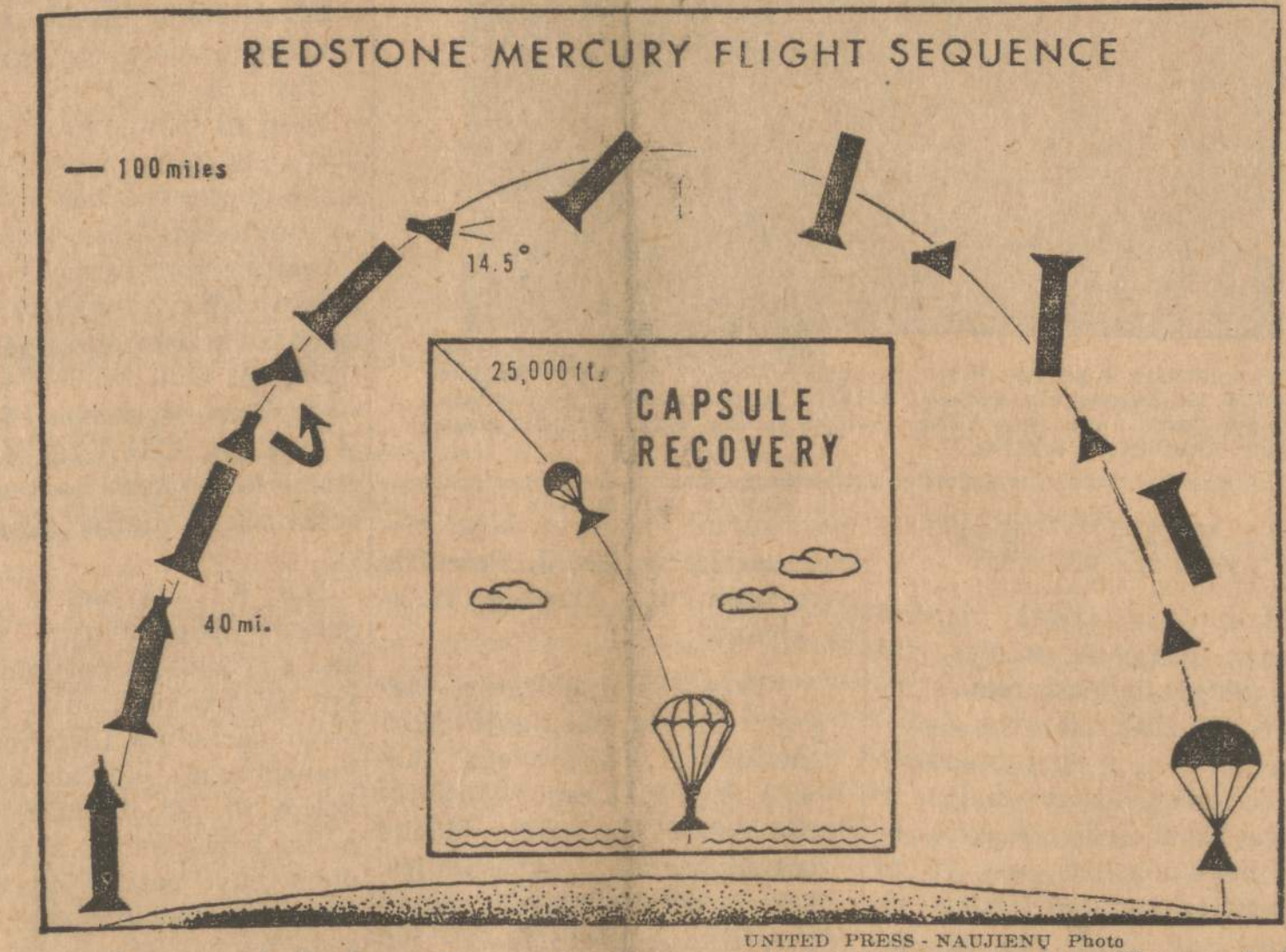
Lenino premijos laureatai
MASKVA. — Be Castro ir Gvinėjos prezidento Toure, Lenino taikos premijos paskirtos: Indijos komunistei Mrs. Rameshwari Nehru, rumunų rašytojui Mikail Sadoveanu, Libano architektui Antoine Tabeta, lenkų komunistui, pasaulio "taikos" tarybos steigėjui Ostop Dluski ir australų darbininkų unijų vadui William Morrow. Perteitis metais vieną Lenino taikos premiją atiteko Amerikos milijonieriui Cyrys Eaton iš Clevelando.

Bomba universiteto miestelyje
PARYŽIUS. — "Universiteto miestelyje" Paryžius priemiesty, kur gyvena tūkstančiai užsienio studentų, sprogo bomba Amerikos 8 aukšto name. Iš 5 sužeistų studentų ligoninėje pasiliko tik du studentės, iš Italijos ir Libano. Bomba bus padėję prancūzų nacionalistai, kurie nepritaria De Gaulle ir JAV politikai — užleisti Alžerijos valdžią vietiniam gyventojams — arabams.

Kinų delegacija Brazilijoje
RIO DE JANEIRO. — Kubos lėktuvu atskrido komunistinės Kinijos šešių narių delegacija susitikimui su Brazilijos vyriausybe prekybos išplėtimui. Jei prekyba pasirodys naudinga, prez. Quadros užmegs diplomatinis santykius su Peipingu. Peipingo valdžia, be abejonės, pasistengs, kad prekyba būtų naudinga.

Teroristų bandos Angoloje
LUANDA, Angola. — Vietinių sukiliėlių — teroristų bandos operuoja iki tūkstanties žmonių. Viena tokia banda puolė Mucabos miestelį kolonijos šiaurinėje daly, nukovė du baltuosius ir du negrus ir pasitraukė į džungles, pribuvus daugiau portugalų kariuomenės.

Naujojo Vliko reikalų vedėjo pareigas pradėti eiti žinomas visuomenininkas žurnalistas Kazys Mockus. (E)



Amerikos pirmasis bandymas Mercury kapsulėje paleisti pirmą žmogų į erdvę, išsaulant Redstone raketoje. Šioje diagramoje parodyta Redstone-Mercury skridimo kelias ir rėmiuose vaizdais, kaip tokia kapsulė yra paimama po sugrįžimo į žemę.

ALTO PRANESIMAS SPAUDAI

Pereitą ketvirtadienį, balandžio 27, Amerikos Lietuvių Tarybos Vykdomasis Komitetas, nuvykęs į Washington, D. C., aplankė valstybės departamentus, norėdamas išdėstyti savo pažiūras opiaisiais tarptautiniais klausimais, ypač tais, kurie liečia Lietuvos laisvinimo reikalą. Vykdomasis Komitetas įteikė raštą, adresuotą valstybės sekretoriui, ir apie valandą laiko kalbėjosi su atsakingais departamentu pareigūnais. Pasikalbėjime dalyvavo ALT pirmininkas L. Šimutis, sekretorius Dr. P. Grigaitis, išdininkas M. Vaidyla, vice-pirmininkas E. Bartkus ir Lietuvių Informacijos Centro direktorė p-lė M. Kizytė.

Kitas šios kelionės tikslas buvo pasitarti su mūsų veiksniais ir sudaryti glaudesnius ryšius su latvių ir estų atstovais, kuriems rūpi jų gimtųjų kraštų likimas ne mažiau, kaip mums — Lietuvos likimas.

Amerikos Latvių Sąjunga (American Latvian Association) pereinę savaitės gale turėjo Washingtono savo 10 metų sukakties kongresą, į kurį buvo pakviesti, kaip svečiai, lietuvių ir estų veikėjai.

Šita proga įvyko pasitarimai tarp trijų pabaltiečių organizacijų ir, rezultate, buvo vienbalsiai priimta bendra deklaracija, pasisakanti už jų veiklos derinimą ir sudarymą Jungtinio Pabaltiečių Komiteto. (Deklaracijos tekstas telpa šiame Naujienų numeryje kitoje vietoje).

Penktadienio vakare lietuvių atsilankė Latvių Pasiuntinybės priėmimo; šeštadienio vakare panašus priėmimas įvyko Lietuvos Pasiuntinybėje, dalyvaujant skaitlingai latvių grupei ir taip pat keletui pareigūnų iš Amerikos vyriausybės.

Lietuviškų veiksmų pasitarime dalyvavo Vliko prezidiumo nariai, Lietuvos Laisvės Komiteto nariai ir Balfo prezidentas. Atsilankė ir Lietuvos pasiuntinys Washingtono J. Kajeckas.

Alto Vykdomasis komitetas supažindino konferencijos dalyvius su trijų pabaltiečių grupių priimtoms deklaracijoms turiniu, painformavo apie savo žygius valstybės departamente. Buvo pateikti ir išdiskutuoti visų veiksmų pranešimai ir priimtios kelios rezoliucijos, kurios bus paskelbtos atskirai.

Jugoslavija Pietų Amerikos prekyboje

Planuoja \$500 milijonų sutartį su Brazilija
BELGRADAS, Jugoslavija. — Naujoji Brazilijos vyriausybė teikia komunistinei Jugoslavijai didelę viltį įsistiprinti Lotynų Amerikos prekyboje, apie kurią maršalas Titas svajoja jau daug metų.

Prezidento Quadro specialus ambasadorius Joao Dantas paruošė Belgrade projektą pasikeisti per penketą metų prekybos \$500 milijonų vertės. Jugoslavija pažadėjo paskolinti Brazilijai \$120 milijonų, nors pati skolins iš kitų šalių, tik ne iš komunistų, bet iš kapitalistinių valstybių — Amerikos, Anglijos, Prancūzijos, Vokietijos.

Ligi šiol Brazilijos-Jugoslavijos metinė prekybos apyvarta siekė tik \$12 milijonų sumą. Maršalas Titas maloniai priėmė prezidento Quadro kvietimą atvažiuoti šį rudenį į Braziliją.

Meksika nedrįsta priešintis Castrui

Bijo "mobokratijos" — minios
MEKSIKOS MIESTAS. — Meksikos, kaip ir kitų Lotynų Amerikos demokratinių respublikų vyriausybės, nedrįsta viešai pasisakyti prieš Fidel Castro tironiją, nors širdy linki Amerikai pasisekimo.

Prezidento Mateos vyriausybė pripažįsta, kad fidelizmas ruošia dirvą komunistams daugelyje Lotynų Amerikos valstybių ir ypač tokiose, kur yra demokratine tvarka. Komunistai gana lengvai paverčia demokratiją į "mobokratiją", miniažmogius siautėjimą gatvėse, susirinkimų laisvųjų išnaudojimu prie JAV ambasadų ir įstaigų.

Komunistai sėkmingai naudoja minią kiršinimui prieš Ameriką ir daugelyje kitų šalių. Praeitais metais japonų miniažmogiai, komunistams vadovaujant, galėjo sutrukdyti net JAV prezidento Eisenhowerio vizitą, nors tautos didžiausia dauguma ir jos vyriausybė yra Amerikai draugiška.

FIDEL CASTRO DIKTATŪRA NEBETURI PAVOJŲ NE IŠ VIDAUS, NEI UŽSIENIO

Gegužės 1-mos šventė turėjo parodyti pasauliui, kad Kubos valdžia, šalies tvarka yra komunistiška

WASHINGTONAS, D. C. — Pirmadienį, Kuboj švenčiant gegužės 1-mos šventę, kaip "socialistines", tai yra, komunistinės revoliucijos galutinę pergalę, Washingtono senato Lotynų Amerikos reikalų pakomitety įtikinėjo valstybės sekretorius Dean Rusk, jog Amerika negalvoja apie kokias nors ginkluotas intervencijas Kuboje.

Laoso komunistai dar nenori taikos

Kautynės neša jiems laimėjimą
VIENTIANE, Laosas. — Antikomunistinė Laoso valdžia ir jos rėmėjai, kaip Amerika, Anglija, niekaip negali priprašyti komunistų, neutralistų sukilięlių prie ginklų paliaubų.

Averel Harriman, atskridęs iš Luang Prabang į Vientiane, suvertė kaltę už paliaubų delsimą Chruščevui. Jo žodžio pakaktų, kad Sovietų remiami sukiliėliai padėtų ginklus. Bet ko jiems dėti, jei kovos neša jiems laimėjimą.

Į Tailandą, Laoso pasieny, atskrido JAV štabų vadų tarybos pirmininkas gen. Lyman Lemnitzer. Jei Amerika ir Seato nariai nutartų pasiūsti kariuomenę, gen. Lemnitzer turėtų nustatyti galutinius planus.

Tačiau neatrodo, kad Amerika norėtų į šį džunglių karą įsivelti. Senato užsienio reikalų komiteto narys Fulbright sekmdienį atvirai pasisakė televizijoje prieš Amerikos intervenciją.

Lenkijos komunistai nusivylę Kennedžiu

VARSUVA, Lenkija. — Lenkijos komunistų vadai esą nusivylę prezidentu Kennedžiu, nes manė, kad jis bus daugiau sukalbamesnis, negu buvo Eisenhoweris.

Jų pikti žodžiai stato į pavojų Kennedžio pasižadėjimą teikti lenkų tautai (iš tikrųjų, komunistinei valdžiai) didesnę ekonominę paramą. Prezidentas paprašė kongresą ištaisyti vadinaimą Battle akta, kuriuo ligi šiol buvo draudžiama didesnė ekonominė parama komunistų valstybėms.

Amb. Beam išėjo užsigavęs
JAV ambasadorius Jacob Beam turėjo išklausti ilgus ir piktas Lenkijos komunistų vadų kalbas raute, suruoštame pagerbti Rumunijos diktatorių Georgiu-Dej. Jis buvo priverstas iš rauto išeiti. Netrukus rautą apleido Prancūzijos, Italijos ir Olandijos diplomatai.

Kiek anksčiau Lenkijos-Sovietų draugystės pakto minėjime vicepremjeras Jaroszewicz, kuris praeitais metais buvo Washingtono prašyti ekonominės paramos, pasakė: "Afrikos, Azijos ir Pietų Amerikos tautos pažįsta Ameriką ne kaip draugą, bet kaip kolonialinę ir imperialistinę pajėgą, trokštančią pelno, kaip ir senosios kolonialinės šalys".

Kubiečių laisvės kovotojų invazija kuo rūpestingiausiai išnaudojama lenkų kiršinimui prieš Jungtines Valstybes.

Rusk patvirtino, kad kubiečių laisvės kovotojai buvo Amerikoj treniruojami, apginkluojami ir finansuojami. Bet invazija, jos planavimas, atseit, ir jos nepasiekimas, buvo pačių kubiečių darbas.

Invazijos nesėkmė taip susilpnino ir kubiečių vidaus frontą, laisvės pogrindį, kad Castro diktatūra pagrįstai gali didžiūti visos šalies pajungimu, iš kurio kubiečių tauta bent tuo tarpu neturi jokių galimybių išsivaduoti.

Prezidentas Kennedy kalbėdamas apie Kubos invazijos, nesėkmę, sakė, kad kubiečiai dar paskutinio žodžio netarė. Bet kubiečiai, laisvės kovotojai, yra taip pakrikę po nepasisekusio žygio, kad teks ilgai palaukti, kol jie bandys ką nors daryti.

Su Castru ir Marksu priešaky
I gegužės 1-mos šventę Havana susirinko milijoninė minia. Buvo įspėta, kad tie, kurie pasiliks namie, bus laikomi liaudies priešais, tinkamai atsiskaityta.

Masinės eisenos priešaky žygiavo pats Castro, prez. Dorticosa, visa valdžia. Žygiuotojai nešė nebe vien Castro portretus, bet ir Markso. Šūkis "visų šalių proletarai vienykitės" buvo kiek pataisytas — "visų šalių darbininkai, vienykitės". Castro, jo ekonominio reikalų valdytojo Guevaros kalbose, per radiją ir spaudoje buvo pabrėžiamas tikrasis nūdienės Kubos valdžios ir sistemos veidas, "liaudies socialistinės šalies".

Kalbėti apie Amerikos nusi-statymą neprileisti prie Kubos sukomunistinimo pasidarė pavėluokoms. Gali būti kalba tik apie Kubos išlaisvinimą iš komunizmo tironijos.

Nikita su Gagarinu priėmė gegužės 1-os paradą Maskvoje

Marš. Malinovsky pažadėjo saugoti savo išperą — Castro
MASKVA. — Šių metų gegužės 1-mos paradas Raudonojoj aikštėj buvo palyginti trumpas. Jį priėmė Chruščevas, kosmonautas majoras Gagarin su vyriausybės ir politbiuro nariais.

Karinis paradas užtruko tik 20 minučių, piličių paradas tęsėsi ketvertą valandų. Kariniam paradui vadovavo karo ministras maršalas Malinovsky. Jis pasakė įprastinę griežtą kalbą prieš "kapitalistų agresorius", pirmoj vietoj prieš Ameriką, kuri šiomis dienomis nusikaltusi prieš taiką mylinčias tautas užpuolimo prieš Kubos "liaudies valdžią". Malinovsky užtikrino, kad Castro valdžią gins nuo imperialistų užpuolimo" ne tik Sovietų Sąjunga, bet ir visi jos bloko nariai.

Paskutinis atsakymas tituluotam kritikui

KRITIKA IR POLEMIKA

(Tęsinys)

Bet kai aš ir čia įrodžiau, jog jis yra neobjektyvus, ir kad tie partizanų atlikti veiksmai vis dėlto buvo svarbūs ir kariuomenės vadovybės įvertinti kaip naudingi kariuomenės veiksmuose, tai dabar jis emė aiškinti, kad tie darbai buvo atlikti ne tuo laiku ir ne tokiu mastu, kaip mano yra minima atsiminimuose. Vadinas, jis dabar "atrado" ir Kužių partizanų ir jų veiksmus, nes jo paties cituojamos ištraukos iš šaulių Sąjungos istorijos aiškiai kalba apie Kužių partizanų, jų organizatorių ir aiškiai apčiuopiamas pastangas kovoje su bermontininkais, nurodant net ir datas, tiesa, kai kurias jų klaidingas.

Tačiau ir po to jis, užsimerkęs gieda savo giesmele, nes jam baisi mintis, kad gali tapti pripažinti partizanų pastangas ir nuopelnus kovoje dėl Lietuvos laisvės.

Sugrįžusius jo visiems "rimtesniems" išvedžijimams, kurie liečia dalį mūsų kariuomenės karininkų ir partizanų veiksmus, jis emė kabinėtis prie paprasčiausių detalių, kurie visiškai neiškina paties reikalo.

Polemizuoti su P. Žilium — tai daina be galo: jis drąsiai praeina taisybei pro šalį, be mažiausio sąžinės išmetinėjimo iš kraipo oponento mintis ir žodžius ir drąsiai skelbia naujus išsugalvojimus. O paskutiniu metu, nebegalėdamas nieko pasakyti, — metėsi į negarbingiausių veiksmus potencialioje insinuacijos! O tai, žinoma, labai tinka prie jo gen. št. plk. rango! Bet vistiek tenka nors

dalį jo "gudrybių" iškelti viešumon.

Šaulių Sąjungos reikaluose P. Žilys taip pat pasirodė su savo žinių bagažo skurdumu, kai jis mane pakartotinai kolioja dėl SS įsteigimo datos. Jis nieko daugiau nežino, išskyrus tai, kas, anot jo, parašyta SS istorijoje. Tas šaltinis ir yra jo vienintelis atamos taškas. Bet jis taip pat nežino, kad SS istoriją rašė ne tie žmonės, kurie tos Sąjungos istoriją kūrė — rašė žmonės, kurie įvykių eigos buvo įtraukti į tą darbą, kurie patys suklydo ir kitus suklydino, todėl daugelis SS veteranų buvo patenkinti atliktu darbu. Tačiau niekas į tai nekreipė dėmesio, nes laiko įvykiai to reikalavo, o žinių turėta neperdaugiausia ir nevisos jų buvo panaudotos.

Niekas geriau negali žinoti ir atsiminti darbų, kaip tik tie, kurie tuos darbus yra dirbę. Taigi ir apie SS įkūrimą leiskime kalbėti pačiam jos kūrėjui Vladui Putviui-Putvinskiui. Nuostabiai vaizdžiai nupasakojęs 1919 m. vasaros pradžios politines ir karines nuotaikas Lietuvoje tiek pačių jos piliečių, tiek okupantų tarpe, Vl. Putvyv savo straipsnyje "Šaulių Sąjungos gimimas Kaune" nurodo, su kokiomis išvadomis ir šūkiams eita prie SS įkūrimo minties:

"Reikėtų tik mums ginklus ir rankas, mes patys tuos sveikintuosius nebuvo išlūgume iš savo krašto. Ir tokios mintys buvo galvoje visiems Lietuvos sodžiaus ir miesto būnams, kurie siela ir kūnu suaugę su pilkaja savo krašto žeme ir troško, kad ir jai



UNITED PRESS - NAUJIENU PHOTOS
Prezidentas Kennedy, kurs į tautos vienybės strategiją įtraukė buvusį prezidentą Eisenhowerį, Richard Nixoną ir šie kitu stambiu respublikonu vadu, New Yorke susitiko su dar vienu buvusiu prezidentu Herbertu Hooveriu.

viengą kartą nušvystų laisvesnio gyvenimo saulutė.

Kada yra stipri visiškai žmogų pagavusi mintis, tai ir vykintojų netrunka susirasti. Ir štai, Lietuvos Spaudos Biuras, į kurį suėdavo visos mūsų krašto žinios, ir kuris visada giliai atjautė savo krašto padėtį, pagavo tą mintį "tuojau mobilizuotis visiems" ir dirbti tos minties įkūnijimui. Pirmiausia buvo pasiūsta rašyta "Irvilė" per visus jaunus tinkamus tai idėjai vykinti tarnautojus, kviečiant į pasitarimą (tai buvo bene Joninių diena) ar nereikėtų tuojau pradėti formuoti savanorių piliečių "Plieno Batalionas". Tame pasitarime visų buvo pripažinta, kad toks batalionas reikia formuoti, išskyrus vieną balsą, kuris griežtai pareiškė, kad kas nori ginklu rankose ginti savo kraštą, tas gali eiti į kariuomenės eiles. Daug ginčų sukėlė klausimas kaip tai įvykdyti. Balsai pasidalino. Vieni manė, kad reikia savarankiai organizotis, kiti kad dėtis prie kitų esamų organizacijų, ypač prie Lietuvos Sporto Sąjungos ir pasitarimas baigėsi aiškiu nusistatymu sukurti tokią organizaciją.

Tame pasitarime buvo išrinkta žinomoji organizacinė komisija, ar kaip ją kitaip pavadinsime, į kurią įėjo: Vladas Putvyv, Mikelkevičius, M. Salčius, Ivanauskas ir Stašinskas. Tos komisijos pirmininku ir vadu buvo išrinktas ne kas kitas, kaip Vladas Putvyv-Putvinskas.

Mano oponentas greičiausiai nežino, o gal kitokios "politikos" sumetimais nesako, kodėl SS įsteigimo oficialus patvirtinimas užsitęsė iki rugsėjo mėn. pabaigos? 1919.VI.24 išrinktai komisijai atsikreipus į mūsų karinę vadovybę su pasiteiravimu kaip ji žiūri į tos Sąjungos įkūrimą (ginklų gavimas buvo pramatytas tik iš karinių įstaigų žinybų, todėl buvo svarbu žinoti ir jų nuomonę tos organizacijos klausimu), kariuomenės vadovybė principu su tuo sutiko, bet pastatė sąlygą, kad tie šaulių daliniai pasiduotų visiškai kariuomenės vadovybės kontrolei ir būtų apgyvendinti kareivinėse! Šioji karinės vadovybės sąlyga SS organizatoriams buvo nepriimtina visu 100%, todėl buvo pasisakyta prieš tokį statusą ir imta ieškoti kelių pakeikti karinę vadovybę SS naudai.

Stiprus užsispyrimas pasireiškė iš abiejų pusių. Kariuomenės vadovybė labai nepageidavo šalia kariuomenės apginti SS, o griežtas pasipriešinimas kariuomenės kontrolei iš SS organizatorių pusės aiškiai parodė tų vyrų tam tikro nepasitikėjimo tuolaikine kariuomenės vadovybe, ypač po tokių veiksmų, kokius pademonstravo 2 p. p. vadas plk. Glovackis, sukdamas į karinės diktatūros šunkelius. Kaip žiūrėjo į SS organizavi-

mosi karinė vadovybė, labai aiškiai pasako ir plk. J. Petraitis savo atsiminimų knygoje "Laisvę ginant";

"Taip laiką leidžiant (liepos mėnesio pabaigoje 1919 metais. A. Š.), vieną dieną grįžęs iš Kauno, Motiejūnas-Valevičius sukėlė didelio susirūpinimo, papasakojęs, kas darosi Kaune. Jo manymu, Kaune greitai laiku įsigalėsia lietuviškėji bolševikai. Visi labai susijaudino. Plk. Glovackis, sukvietsęs dar keletą karininkų (Laurinaitį, Zubrį, neskaitant manęs ir Motiejūno-Valevičiaus), pasiūlė pasvarstyti reikalą. Ilgai tuo klausimu ginėjamės. Galų gale pareiškiau: — Bent dabar su batalionu neisiu į Kauną. Jei šiandien laikom frontą ežerų linijoj, tai žinome, kad šioj tos linijos pusėj gyvenantieji bent gali nieko nebijodami aukus nusivalyti. Patys gerai žinote, kas darosi onoj tos ežerų linijos pusėj. Bent pasigailėkim Lietuvos gyventojų. Kai išvarysim bolševikus už Dauguvos, tada galėsime vykti į Kauną ir susitarkyti su savo komisarais. Kad jie gali iki tam laikui suorganizuoti savo kariuomenę, tai tuo netikiu. Pasiūsim vieną batalioną ir išvaikysim visą jų tariamąją kariuomenę. Visas geriausias kadras fronte, o jie ką gali? Mušam tikruosius bolševikus, nugalėsime ir savuosius. Ir bendrai, kada turime rimto darbo priešakųje, tai nėra kada užpakalis kasytis, nors jis ir labai niežėtų. Šią mano nuomonę palaikė majoras Laurinaitis, Zubrys, sutiko ir pats pulko vadus..."

Štai kokios nuotaikos vyravo mūsų karininkijos tarpe, besio-organizuojančios SS atžvilgiu ir štai kodėl tos įkurtos SS oficialus patvirtinimas užsitęsė iki rugsėjo mėnesio pabaigos!

Tame pačiame straipsny Vladas Putvyv, berasydamas apie organizuojamos SS reikalus, taip rašo:

"Paaiškėjus tai, buvo padaryta dar keletas mažesnių pasitarimų, kuriuose nutarta organizuotis kad ir prie Lietuvos Sporto Sąjungos, bet tik organizuotis. Po to buvo sušauktas viešas susirinkimas,

— šis "pilietis" "Naujienu" dienraščiui neskaityo, — jis skaito tik pinigus. — "Naujienas" skaito kiekvienas susipratęs lietuvis. O ar Tamsta skaitei? — Jei ne, tai tuojau jas užsisakyk.

kuriame buvo oficialiai nutarta įkurti Lietuvos šaulių Sąjungą"...

Toliau Vladas Putvyv, nupasakojęs kaip buvo imtasi rikiuotės apmokymo Vytauto kalne ir kaip dalis Kauno gyventojų ir net aukštųjų valstybės tarnautojų savaip šaipėsi iš tų pastangų, bet:

"Tačiau tai neatbaidė pirmųjų draugų. Rikiuotėj pamokos ėjo visą vasaros galą ligi vėlybo rudens. Tuo metu ėjo ir vidaus organizacijos darbas. Buvo išdirbta įstatai, išrinkta Centro Valdyba, suorganizuota Sąjungos raštinė ir t. t."

Išeinant iš aukščiau paminėtų faktų čia norisi viešai pasakyti mano oponentui, kad man visiškai nesvarbu datos, kada SS susiorganizavimą aprobavo kariuomenės vadai, o taip pat kada patvirtino krašto apsaugos ministeris, bet man svarbu, kada buvo nutarta organizuoti SS ir toji data yra 1919.VI.24 d., nežiūrint į tam tikras pastangas jos organizacinį darbą suparalizuoti.

Dar iki šiol niekas nebendė griauti įsipilietintos teisybės, kad Lietuvos atstatymo pradžia yra 1918.II.16 d., nes tą dieną buvo paskelbta Lietuvos Nepriklausomybės deklaracija; lapkričio m. 23 d. laikoma diena mūsų kariuomenės atkūrimo, tą dieną buvo pasirašytas pirmasis įsakymas kariuomenei, gi birželio 24 d. laikoma SS įkūrimo ir jos šventės diena, nes 1919. VI. 24 d. Kaune buvo nutarta steigti SS, nežiūrint, kad tom geros valios žmonių pastangom ir buvo daroma klūtytis, lygiai taip pat kaip ir su Nepriklausomybės paskelbimu. Juk Nepriklausomybės deklaracijoje yra aiškiai užakcentuotas atsistatancios Lietuvos demokratinis susitvarkymas, bet tam tikros grupės, ignoruodamos tą vieningai priimtą nutarimą emė žvalgytis Lietuvai monarcho, princu Uracho asmenyje, o tai paskelbtai Nepriklausomybei iškovoti kariuomenei organizuoti pirmasis įsakymas buvo pasirašytas net po 9 mėnesių Nepriklausomybę paskelbus, t. y. XI. 23 d., betgi tai nepakeitė fakto, kad Lietuvos Nepriklausomybė atstatyta 1918.II.16 d.

Ir sarmata turėtų būti mano oponentui viso to nežinoti.

Bet mano teisėjas mano reikalą žinąs "puikiai", todėl jis mane taip baudžia už nežinojimą:

"A. Šemeta sako, kad aš rašydamas apie šaulių Sąjungą iškraipau tiesą, nes š. S. prie L. Sporto Sąjungos esanti įsteigta 1919.VI.24 d. ir t. t.

Tikrovėje ne aš, o A. Šemeta iškraipo tiesą. S. Sąjungos istorijoje rašoma, kad Visuotinį susirinkimą sukvietsė

organizacinė komisija rugpjūčio mėn. 8 d. Tą komisiją sudarė: Putvyv, Mikelkevičius, M. Salčius, Ivanauskas ir Atšinskas.

Sekantis susirinkimas įvyko rugpjūčio mėn. 20 d. Jam pirmininkavo Putvyv. Tame susirinkime buvo išrinkta Sąjungos Valdyba. Tai buvusi pirmoji S. Sąjungos valdyba.

Toliau reikalai ėjo gana sparčiai. Rugsėjo mėn. 12 d. S. Sąjungos įstatus aprobavo kariuomenės valas gen. S. Žukauskas, o rugsėjo m. 15 d. juos patvirtino Krašto Apsaugos ministeris kar. Žadeikis. Iš to matome, kad aš rašiau tiesą apie S. Sąjungos įsikūrimą, o A. Šemeta, apie tai neturėdamas supratimo dvigubai meluoja" (pabraukta žiliaus A. Š.).

Kaip matome, P. Žilys rašo, kad rugpjūčio m. 8 d. organizacinė komisija sušaukė visuotinį susirinkimą ir nurodė, kas tą komisiją sudarė, bet nežino, kada toji komisija buvo sudaryta; rašo kad sekantis susirinkimas buvo sušauktas rugpjūčio m. 20 d. ir jam pirmininkavo Putvyv, bet nežino, kas pirmininkavo pirmame visumos susirinkime — rugpjūčio m. 8 d.; rašo, kad antrajame susirinkime buvo išrinkta Sąjungos valdyba, bet nutily ar nežino, kad tai buvo šaulių Sąjungos Centro valdyba, todėl, mieli skaitytojai, būkite gailėtingi to žmogaus įvertinimo pastangose!

Sekantis generalinio štabo pulkininko "nagrinėjimas" yra toks:

"Anot A. Šemetos, šaudmenys, kovojančiam frontui, buvo imami šiauliuose iš vokiečių sandėlių, vagonais, vežimais... Tai tikrai daug! Netenka aiškinti, kad tokio masto šaudmenų tiekimas kovojančiam frontui, kaip rašo A. Šemeta, būtų buvęs žinomas kariuomenės štabe, bet apie tai niekas nieko nekalbėjo..."

Kaip jau anksčiau minėjau, P. Žilys p. m. "Dirvos" 69-71 num. "tikro" gen. št. plk. vardu tvirtino, kad niekas kariuomenės štabe tada nieko nebuvo girdėjęs apie Kužių partizanų ir jų veiksmus. Tačiau šiais metais P. Žilys juos jau atrado ir dabar jau žino, kad jie buvo. O dabar jis vėl "tvirtina", kad apie šaudmenų pristatymą kovojančiam frontui taip pat niekas nebuvo girdėjęs, nes jeigu jis nieko nežino, tai ir visi kiti turi nežinoti. Mat, Žilys tai kariuomenės štabas, Žilys — tai kariuomenė, Žilys — tai karininkija. Žodžiu, viskas!

O tiesa yra ta, kad kai Feliksas, Ipolitas ir Aleksas Šemetai su Marčiumi 1919 m. vasarą pristatinėjo kovojančiam frontui šaudmenis, mano gerasis oponentas tada klampinėjo kažkur apie Rokiskį ir atlikinėjo darbus, kurie toli nuo čia apkalbamų reikalų, užtai ir jo žinojimas yra toks apgailėtinais skurdus.

(Bus daugiau)

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS

APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS
IS TOLI IR ARTI
Mūsų dideli trolei - drauzai krauztymui ir keliai
Ilgu metu patyrimas - Pigi ir satiningas patarnavimas
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69th Chicago 36, Ill. Tel. W. 111 Brook 5-9209

CRANE
SAVINGS AND
Loan Association
B. B. PIETKIEWICZ, Pres.
2555 West 47th Street. Tel. Lafayette 3-1083
Nemokamai vjeta automobiliams
4 1/4% ON INVESTMENT ACCOUNTS
Galiuja nuo 1960 metų vasario 1 dienos.
Pinigai, idėi prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį.
Dividendai mokami sausio ir liepos 31 d.
VALANDOS: Pirmad. ir ketvirt. 9:00 ryto — 3:00 vakaro; Antrad. ir penktadienį 9:00 ryto — 3:00 vakaro; Šeštadieniais 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniais uždaryta.

TAUPLYKITE LIETUVIŲ SOSTINES CENTRE
CHICAGO SAVINGS BENDROVEJE
Pasiđekite santaupas į apdrausta, tvirtą finansinę įstaigą, visais atžvilgiais išbandytą per pastaruosius 30 metus. Negalėsite rasti patogesnės ir pelningesnės vietos. Puikiansi įrengimai, aukšti dividendai. Atdara tris vakarus savaitėje. Du dideli kiemai automobiliams pasistatyti.
Nemokamai teikiame daug pelningų patarnavimų.
KVIECIAME I
CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
6245 So. Western Ave. Chicago 36, Illinois
GRovehill 6-7575
— ATDARA: Pirmadienį nuo 12 iki 8, antradienį nuo 9 iki 4, ketvirtadienį ir penktadienį nuo 9 iki 8. Trečiadienį uždaryta visą dieną, o šeštadienį nuo 9 iki 12:30 val. po pietų.

GELININKAS EDVARDAS SAUNORIS
Pataria jau šiandien pasiroptinti kapų puošimui.
Užsakymus reikia padaryti dabar, kad kapų puošimo dieną antimojo kapas būtų gražus. Saunoris turi įvairiausių gėlių ir buketų gražiausių pavyzdžių.
Didžiausias pasirinkimas.
3942 West 111 St. Tel.: PR 9-1355

Planingas taupymas visada moka gerus **DIVIDENDUS!**
Nuo 1905 metų, t. y., nuo pirmos įsikūrimo dienos, **MUTUAL FEDERAL SAVINGS** nuolat išmokėjo aukštus nuosimčius savo taupytojams
4 1/4% Metinis dividendas už santaupas visose sąskaitose!

PRADĖKITE TAUPYTI ŠIANDIEN
Mutual Federal Savings and Loan Association
Chartered and Supervised by the United States Government
2202 West Cermak Road Chicago 8, Ill
Phone: Virginia 7-7747 — JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres

MOKAM AUKŠTUS DIVIDENDUS
VISOMS TAUPYMO SĄSKAITOMS
Indėliai apdrausti iki \$10,000.00
Duodame paskolas už namus nuo vienerių iki dvidešimties metų lengvais mėnesinėmis išmokėjimais.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N.
4071 ARCHER AVENUE, CHICAGO, ILL.
LAfayette 3-8248
Sekretorius CHARLES ZEKAS
Valandos: Kasdien nuo 9 ryto iki 4:30 po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta

AMERICAN FURNITURE MART
PAVYZDINIAI BALDAI LENGVAIS IŠMOKĖJIMAIS
Matrasas su spyruoklėm ir spyruoklių dėžė \$39.95
3 dalių suidečiamas parlor setas: 2 galiniai staliukai, 2 stalo lempos, cocktail stalas, pavykslas ir kilimėlis. \$229.95
11 dalių miegamoj baldai: komoda, spintos, matrasai, 2 pagalvės, 2 Vanity lempos, 2 paveikslai tik už \$149.95
Specialus TV setas \$139.95
GERIAUSIOJI KRAUTUVĖ PIGIAI RAKANDUS PIRKTI.
Turime iš Vokietijos importuotų Stereo Hi Fi, Fonografų ir įvairių radijo kombinacijų ir kitokių baldų
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, Sav.

ROOSEVELT FURNITURE CO.
2310 W. Roosevelt Road. Tel.: SEeley 3-4711
Atdara pirmad. ir ketvirt. 9—9 val. antr., treč. ir šeštadieniais nuo 9 iki 8 val. Sekmadieniais atdara nuo 11:00 iki 5 val. vak.

ATSISVEIKINIMAI

(Lietuvos Operos solistės Vincės Jonuškaitės atsisveikinimo su scena koncertą prisiminus).

Vos ištarus žodį "atsisveikinimo!" antrame asmenyje, nenorom išsukiamas nustebimas: "Kodėl?!" Juk paprastai yra įprasta, jeigu atsisveikina, vadinasi — apleidžia, išvyksta į laimę, arba — atsisveikina amžinai. Retai kada atsisveikinama su džiaugsmu.

Daugiausia jaudinantis atsisveikinimas yra tėvams, mokytojui, idėjos auklėtojui, kūrėjui, kurie su didžiausiu pasišventimu stropiai rinko medžiagą savo idėjos rūmams statyti ir kai, vos pradėjus savo vargą ir triušio išdavomis džiaugtis, gyvenimo audra visą sunaikina. Neretai būna, kad tam skausmui numalsinti ašaros būna menkavertinėmis priemonėmis.

Tragiškiausiai tą pergyvena menininkai, ypač muzikai. Kitų meno šakų kūrėjams man asmeniškai neteko matyti verkią, kai jie pergyvena sukremčiamą sielos stovį ne vien savo, bet taipgi ir kitų. Muzikų gi mačiau ne vieną, ir ne dešimt. Tarp jų buvo net toks valios ir energijos galiūnas, kaip kompozitorius prof. St. Šimkus. Be to, keletą teko matyti taipgi ir rusų tautybės muzikų. Paskutinės atsisveikinimo ašaras mačiau mūsų gerbiamosios solistės

Vincės Jonuškaitės po jos paskutiniojo rečitaliaus Chicagoje 1961 m. kovo 18 d.

Vincė Jonuškaitė yra tautos dainos dukra. Kur ji bebūtų, kur bekieliatų, ar tai savo tėvynėje, ar užsienyje, visur lietuvių tautinė daina jos repertuare dominavo. O kad būtų galima duoti ištisą rečitalį vien iš tautinių dainų ir kad tas rečitalis nebūtų nuobodus, reikia turėti ypatingos meninės sielos skonį, sugebėjimo skoningai ir nenuobodžiai perduoti (kiti sąvokje turi, bet kitiems nesugeba perduoti), ir — geros mokyklos auklėjimo. Ir štai, po visų-visų pastangų, po visų sukrautų meno turtų pilnų aruodų, po visų triumfų patekus į visiemis matytąjį piedestalą, — gyvenimo audra sako: "Atsisveikinink!" Ir tu turi nuo tos gražiosios, kilniosios papėdės su skausmu nužengti, tą vietą užleisti kitam. Gamtiškai — tai yra visai natūralu, iš to susideda visas gyvenimas. Bet praktiškai — reikia, kaip minėjau, tragiškai pergyventi.

Nebeprisimenu autoriaus, kurį aprašinėjo, kaip vienas laurus skynęs, bet jau pasenęs boksininkas atsidūrė gatvėje. Skurdus gyvenimas, alkis ir kiti sunkumai jį visai nualino. Netu-



UNITED PRESS-NAUJIENŲ Photo Pamela Garroway, 37 metų, televizijos žvaigždės Dave Garroway žmona (paveiksle jį matoma su Dave ka tik po vestuvių), šiomis dienomis buvo rasta savo apartamente New York'e negyva maldos kambaryje. Aplinkui buvo išdėliota įvairiausi raminantieji ir migdantieji vaistai. Nustatyta, kad jį bus paėmusi per daug di- cele tu "vaistų" doze.

redamas kitokių galimų, jis sumano dar kartą bandyti savo laimę bokse, nes jis žinojo visas taisykles, visokius triukus, smarkiūsius smūgius, ir t. t. Ir štai, jis nueina rungtis su jaunu čempionu. Pirmame runde senukas jaunąjį įveikė savo technika ir taikliais smūgiais. Bet toliau, senojo jėgos išsenka, jaunuolis jį nugalėjo. Senukas, perkritęs ant žemės, ėmė stipriai verkti. Jaunasis boksininkas tą pastebėjęs nustebo, kad boksininkas verkia! Pribėgęs prie senuko klausia, kodėl jis verkia? Bet senukas nieko neatsakęs išėjo vėl į gatvę.

Praėjus keliems metams jaunasis irgi atsidūrė gatvėje, senuko likimo vedinąs. Neturėdamas iš ko pragyventi, kamuojamas alkio ir skurdo, jis sumanė dar kartą išeiti į rungtynių areną. Bet jis buvo nugalėtas jaunesnio boksininko. Ir jis, perkritęs ant žemės, pravirko. Ir faktai dabar jis prisiminė ano senuko ašaras, ir jį tik dabar tikrai suprato.

Bet nenusiminkite, mieloji p.

Vince. Su meno kultu Jūs garbingai atsisveikinote. Užtarnautus laurus iš Jūsų niekas nedrįs nuimti. Jūs, ir po šiai dienai, esate veiklumo pilna. Apie Jus spauda su pagarba atsiliepia. Tad, jeigu Jūs ateity dar kada verksite, tos ašaros tebūnie vien džiaugsmo ašaromis, matant kad Jūsų pramintais takais eina kita. Bet — per daug tame nebūkite optimiste: be Jūsų pagalbos tas irgi neapsieis. Kad tautos meno forume nepasidarytų spragos, padėkite surasti jauną dainelę, ir jį globodama skiepykite tą visą, ką Jūs patyrėte kely, žengdama į Parnaso Muzos šventovę. Jums tas nesudarys sunkumų, nes Jūs tą darėte būdamas Lietuvoje, Jūs tą darėte iš-eivijoje, Vokietijoje (D. P. Konservatorijoje), tą įkūnysite ir naujoje tėvynėje, kad šią gėlę galėtumėte padovanoti nepriklausomai Lietuvai. O gerasai Dievulis Jums padės.

Nors apie Jūsų paskutinį koncertą buvo daug minėta, bet — apie užtarnautą pagarbos asmenį niekad negali būti per daug kalbama.

PAMINĖS SLA 75 METŲ SUKAKTĮ

SLA 6 apskrities valdyba, balandžio 29 d. vakarą posėdyje išvysusi apskrities pirmininko Kazio Mačiuko namuose, nutarė banketu paminėti SLA organizacijos 75 metų sukaktį. Banketas numatytas šių metų spalio mėnesio viduryje. Tiksliai diena ir vieta bus paskelbta, kai bus susitarta dėl salės.

Šie metai yra deimantiniai seniausios Amerikos lietuvių organizacijos metai. Chicagoje yra didokas SLA organizacijos kuopų ir narių skaičius, todėl ir nutarta šia proga suruošti banketą, kuriame galėtų dalyvauti ne tik didelis organizacijos vadovybė, bet ir kuopų nariai. Turėjome jubilėjinį seimą, o dabar bus jubilėjinis banketas. Seiman važiavo kuopų vadovybės ir rinktiniai atstovai, o dabar bankete galės dalyvauti visi nariai ir svečiai.

Šia proga bus malonu prisiminti ir praėti 75 metai. Galėsim įvertinti, kas gero padaryta, kurie nutarimai buvo sveiki. Prisiminsime daug ginčų ir aistrų sukėlusius apsišalimo seimus ir pasidžiaugsim stiprius ekonominius pagrindus turinčia organizacija. Bus malonu prisiminti ir tuos principus, kurie lietuvių tautos gerovei sugebėjo sujungti tokį didelį skaičių nuosirdžių ir gerų mūsų tautiečių.

Gana plačiai buvo aptartas vajeaus klausimas. Prie vajeaus dirbantieji čikagiečiai pareiškė pageidavimą centrinei vajeaus komisijai. Jie norėtų, kad komisija paruoštų susidomėjimą sukeltantį planą. Dabar ji siū-

BOSTON, MASS.

Šį sekmadienį visi renkamės L. Piliiečių Dr-jos didžiojoje salėje

Kodėl? Kas ten bus? Ten bus įdomu ir malonu visiems — seniems, suaugusiems ir vaikams. Ten bus Bostono Lietuvių Tautinių šokių sambūrio nepaprastai pokylis. O jo pokyliai visuomet yra tokie, kokių kitos organizacijos nesurengia. Ir šį kartą jame matysime tokių dalykų, kokių kitur nematėme.

Girdėsime visuomet laukiamą, bet retai tepasirodančią dainininkę Stasę Daugeliene; matysime balerinas — kitautė Loritą ir lietuviškas Maneikytes. Pirmą kartą galėsime pasidžiaugti narsios suomių tautos, kurios ir komunistai negali pavergti, šokiais ir galų gale pamatysime virš 50 saviškių šokėjų, vaiksai pradant ir studentais baigiant.

Jie šoks ir tuos šokius, kuriuos numato šokti Washingtono visos Amerikos tautinių šokių šventėje ir Valstybės departamento naujųjų rūmų atidarymo iškilnėse.

Mūsų sambūris jau kelis kartus yra dalyvavęs minėtoje šventėje. Dalyvavo jis ir pernai, ir turėjo didelį pasisekimą. Amerikiečių spauda daugiausia apie jį rašė. Todėl jis ir šiemet pakviestas ne tik į tą šventę, bet ir į Valstybės departamento rūmų atidarymą. O jame juk bus ne tik visų valstybių atstovai, bet ir JAV valdžios aukšti pareigūnai su pačiu prezidentu Kennedy priešaky. Visi jie matys Bostono šaunių lietuvių šokėjų mūsų tautinių šokių gražią demonstraciją. Geresnės propagandos geram lietuvių vardui sunku besurasti.

Malonu, kad tai gali padaryti Bostono Tautinių šokių Sambūris, kuriam jau virš 20 metų vadovauja nepailstanti Ona Ivaškieinė.

Bet tokios kelionės brangiai

kimo reikalais nuolat besirūpinąs Dr. Biežis, bet jis neatvyko. Matyti, kad turėjo vyksti į svarbesnį posėdį.

Posėdyje dalyvavo auditorius Juozas P. Varkala, davęs kelis labai vertingus patarimus. Atvyko ir Dr. A. Montvidas, buvęs ilgametis apskrities pirmininkas. Jo patarimai nutarta imti dėmesin.

Posėdžiui pasibaigus, ponias Mačiukienė pakvietė atvykusius SLA veikėjas apacion. Ji yra nepaprastai gera vyrėja, tai buvo paruošusi skanių užkandų. Kai kuriems valdybos nariams gydytojai patarė pasitenkinti viena vakariene, bet jie negalėjo susivaldyti. Mačiukienės kepsniai ir virtiniai buvo toki skanūs, kad visi juos valgė ir daugiau prašė.

Reikia pasakyti, kad abu Mačiukai yra labai vaisingi. Į jų namus pakviestieji labai gerai jaučiasi. SLA atstovai jiems yra dėkingi. Reporteris

atsieina, joms lėšų reikia pačiam sambūriui sukrapštyti. Kelionė į Valstybės departamento rūmų atidarymą parėmė L. Piliiečių Dr-ja, paskyrusi \$300. Jų nepakaks, bet ko trūks, stengsis patys šokėjai pridurti. O kelionės į visos Amerikos tautinių šokių šventę išlaidos gila vien ant sambūrio pečių.

Todėl jis ir rengia gegužės 7 d. pokylį, tikėdamasi, kad jį gausiai atsilankys visi sambūrio bičiuliai, visi, kuriems rūpi lietuvių vardo garsinimas amerikiečių tarpe. Jei gausiai susirinksime, tai iš pokylio šis tas atliks sambūriui.

O renti jį reikia, nes kas geriau už jį Bostone lietuviybės reikalui betarnauja? Ir taip

lenova tas padaryti. Atleikime jį pokylį visa šeima, nes visiems bus kuo pasidžiaugti, visiems bus malonu ir neišpasykta pigu: visi tie malonumai už vieną dolerį. Tokia yra lėji-mo kaina.

Padėkime mūsų jaunimo gražiam darbu! Pasimatysime šį sekmadienį, gegužės 7 d. 6 val. vak. jo pokylį Lietuvių Piliiečių Dr-jos salėje. Beje, pamiršau, kad galėsime visi šokti, kiek tik norėsime. Bus ir išgerti ir užkasti. Bus ir kitokių staigmenų.

žemaitis

SKAITYK PATS IR PARAGINK

KITUS SKAITYTI

NAUJIENAS

Mes mokame **4 1/2%**

Kiekviena sąskaita **ligi \$10.000.-** apdrausta Federalinėje Valdžios įstaigoje: **Federal Savings and Loan Insurance Corporation**

ant visų taupymo sąskaitų

5%

ant Bonus sąskaitų

MIDLAND SAVINGS

and Loan Association

4040 ARCHER AVE., CHICAGO 32

Phone: CL4-4470

August Saldukas Prezidentas

4 1/4% mokame už santaupas, padėtas investavimo sąskaiton.

Už paprastoj sąskaitoj laikomus pinigus mokame 4%.

Per 64 metus teikėme čikagiečiams įvairiausių patarnavimus. Šiandien pasididžiudami norime pranešti, kad paruošėme dar vieną nemokamą patarnavimą. Prie įstaigos įtaisėme didelį laikrodį ir termometrą. Bet kuris čikagietis ar čikagietė, — nesvarbu, ar jis turi pas mus sąskaitą, ar jos neturi — praedamas gali patirti tikslių laikų ir temperatūrą.

Albert J. Auwers, Prezidentas


District Savings

AND LOAN ASSOCIATION

3430 SOUTH HALSTED STREET • CHICAGO 8, ILLINOIS • CL4-4104

"Free Parking directly behind our office"

NEW OFFICE HOURS: MONDAY and TUESDAY 9 A.M. to 4 P.M. / WEDNESDAY CLOSING. THURSDAY 9 A.M. to 3 P.M. / FRIDAY 9 A.M. to 3 P.M. / SATURDAY 9 A.M. to 1 P.M.

1909  1961

Taupyk stipriausioje

CHICAGO TAUPYMO BENDROVĖJE

4 1/4% Turtas — \$80,000,000.00

Atsargos Fondas \$7,500,000.00

Dividendas mokamas visoms santaupoms

Justin Mackiewicz, Chairman of the Board

Justin Mackiewicz Jr., President

FREE PARKING

Standard Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32 (Archer Ave. at Sacramento) PHONE: Virginia 7-1141

VALANDOS: Kasdien, įskaitant šešt. nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. Treč. visai neatidroma.

dovanos ★ taupytojams ★

PADEJUS \$500.00 AR DAUGIAU KOVO IR BALANDZIO MEN., DUODAME ŠIA DOVANĄ



KAS DU MĖNESIAI DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS

DARBO VALANDOS:

plrm. 9 iki 8 v. v. antr. 9 iki 5 v. v. trečiad. — uždaryta ketv. 9 iki 5 v. v. penkt. 9 iki 5 v. v. šešt. 9 iki 1 v. p.p.

JOSEPH F. GRIBAUSKAS, vedėjas

ST. ANTHONY SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

1447 S. 49th COURT, CICERO 50, ILL. / BI 2-1307, TO 3-6131

INVEST IN UNIVEST *

Current Dividend Rate

PELNINGAS IR SAUGUS BŪDAS TAUPYTI

4 1/2% per annum

Effective April 1, 1960

UNIVERSAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

1800 S. HALSTED STREET CHICAGO 8, ILL. Phone: Haymarket 1-3070

All accounts insured by \$10,000 by an Agency of the United States Government.

* Universal Investment Share Account

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Publ. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAYmarket 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
In Chicago \$15.00 per year, \$8.00 per six months, \$4.00 per 3 months. In other USA localities and Canada \$13 per year, \$7.00 per six months, \$4.00 per three months.
10 cents per copy, 10 c. on Saturday

Kitose JAV vietose ir Kanadoje
metams \$13.00
pusei metų \$7.00
trims mėnesiams \$4.00
vienam mėnesiui \$1.25

Užsienioose
metams \$16.00
pusei metų \$8.00
vienam mėnesiui \$1.50

Dienraščio kainos:
Chicago ir priemiestuose Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro, šeštadieniais — iki 12-tos.
metams \$15.00
pusei metų \$8.00
trims mėnesiams \$4.00
vienam mėnesiui \$1.50

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro, šeštadieniais — iki 12-tos.

Pasaulio opinija sulaiko JAV

Kūba pagrobė komunistai — dėl to, kad Sovietų Rusija, Čekoslovakija ir raudonoji Kinija siuntė į Kūbą lėktuvus, tankus ir kitokius ginklus, organizavo ir lavino komunistų kariuomenę; o Jungtinės Valstybės nesikišo. Diktatoriaus Castro priešams, pabėgusiems į Jungtines Valstybes, buvo suteikta prieglauda ir galimybė čia įsikurti; beveik nieko daugiau.

Kai pabėgėliai padarė įsiveržimą Kūbon, Washingtonas palinkėjo jiems pasisekimo, bet tuo pačiu laiku pareiškė, kad Jungtinės Valstybės ginkluotos pagalbos jiems neduos. Washingtonas jiems pasakė: „Nuverskite Castro, įsteikite demokratinę valdžią Kūboje — tada JAV duos jai visokeriopą pagalbą. Bet ne anksčiau.“

Įsiveržimas nepasisekė, ir dabar sakoma, kad jį šie negalėjo pasisekti, kai Jungtinės Valstybės atsisakė jį remti savo ginkluotomis jėgomis.

O kodėl JAV atsisakė? Atsisakė dėl to, kad jos nenorėjo eiti prieš pasaulio opiniją.

Panašiai problema dabar yra su Laosu. Tenai eina vaiduokliai. Šiaurės Vietnamo partizanai komunistai padeda Laosu vyriausybės priešams. Ginklus ir kitokias reikmenas siunčia jiems oru Sovietų Rusija. Vakari demokratijos nedaro nieko. Britai bando tą konfliktą „sutaikinti“ geruoju. Washingtonas darė įspėjimus Maskvai. Bet tai neveikia. Moralinio spaudimo komunistai nepaiso. Jie respektuotai tikta į jėgą.

Prieš Jungtines Valstybes todėl stovi klausimas: ar imtis jėgos prieš komunistų agresiją? Prezidentas Kennedy su savo patarėjais šią klausimą svarsto. Jiems ir čia tenka susidurti su klausimu, kaip į tai reaguos pasaulio opinija.

Sovietų Rusija, komunistinė Kinija ir jų satelitai tokių skrupulių neturi. Jie nesustoja prieš nieką, jei mato proga pasiglemžti daugiau svetimų žemių ir susilpninti laisvojo pasaulio pozicijas.

Šitokia padėtis, aišku, nebegali ilgiau tęstis. Jei Amerikos sąjungininkai bus ir toliau pasyvūs ir Jungtinės Valstybės, negaudamos paramos iš jų pusės, nepasipriešins jėga agresoriams, tai pastariesiems bus atdaras kelias užkariuoti ne tik Laosą, bet ir kitas Pietrytinės Azijos šalis. Kitokio pasirinkimo šiandien nebėra.

Pasaulio opinija nebus stabdys demokratijoms jų kovoje su komunizmu imperializmui tiktai tuo atveju, jei Jungtinės Valstybės parodys ryžtingumą pasipriešinti agresoriams visomis reikiomis priemonėmis, neišskiriant ir ginkluotos jėgos.

DECLARATION
By

The Estonian National Committee in the United States, the American Latvian Association Inc., in the United States, and the Lithuanian American Council, Inc., unanimously adopted at the Conference in Washington, D. C., on April 27, 1961.

WHEREAS, the peoples of Estonia, Latvia and Lithuania have for centuries lived harmoniously side by side on the shores of the Baltic Sea; and

WHEREAS, these Nations at present share the common tragedy of a forcible occupation by the Soviet Union with the resultant loss of their independence and freedom; and

WHEREAS, the ruthless Soviet despotism has turned these three Baltic countries into mercilessly exploited colonies, and its genocidal policy is threatening their very physical existence and cultural identity; and

WHEREAS, the American citizens of Latvian, Lithuanian and Estonian descent and origin have retained their love for the land of their fathers and a deep interest in the fate of their people; and

WHEREAS, Lithuanian, Estonian and Latvian Americans have first hand knowledge of the communist exploits in the three Baltic states and are absolutely opposed to their ideology, system and methods, therefore,

BE IT RESOLVED, to voice our renewed protests against the wanton destruction of the freedom and independence of the Baltic states and against their continued occupation; and

BE IT RESOLVED, to declare our decision to unite our efforts for the restoration of the independence of the three Baltic states and their reestablishment as free and democratic republics, in accordance with the universally recognized principle of self-determination; finally,

Be it resolved, that, in pursuit of this goal the three groups participating in this declaration, express their intention, without delay, to form a liaison committee to be known as Joint Baltic American Committee to meet periodically to discuss joint interests and problems and to plan for effective action.

Washington, D. C.
April 27, 1961.

Signed by:

L. Simulius, President
Dr. P. Grigalius, Executive Secretary
LITHUANIAN AMERICAN COUNCIL, Inc.
Dr. P. Lejins, President
AMERICAN LATVIAN ASSOCIATION, Inc.
Julius Kangur, Chairman
ESTONIAN NATIONAL COMMITTEE, Inc.

DEKLARACIJA

Estų Tautinio Komiteto, Jungtinių Valstybių, Amerikos Latvių Susivienijimo, ir Amerikos Lietuvių Tarybos, vienbalsiai priimta konferencijoje Washingtone, 1961 m. balandžio 27 d.

KADANGI Estijos, Latvijos ir Lietuvos žmonės per šimtmečius gyveno santaikoje šalia vieni kitų prie Baltijos jūros; ir

KADANGI šios tautos dabartinio laiku pergyvena bendrą tragediją, jėga okupuotos Sovietų Sąjungos ir, okupacijos pasėkoje, netekusios savo nepriklausomybės ir laisvės; ir

KADANGI nuožmus Sovietų despotizmas paverė šias tris Pabaltijo šalis negailestingai išnaudojamomis kolonijomis ir jo genocido politika gresia jų tautinei kultūrai ir net jų fizinei gyvybei; ir

KADANGI latvių, lietuvių ir estų kilmės Amerikos piliečiai tebevyli kiekvieną savo tėvų žemę ir yra giliai susidomėję

OBUOLIAI NUO ALKSNŲ NEKRINTA

Kad ir kaip Sovietų Sąjungos kartu ir okupuotoji Lietuva nušlepiamos visokeriopos negerovės, bet kartais nuo karto ir komunistų tramdomoje spaudoje kaip kas sūnima.

Parašoma, kaip visiems jau kantrybės pritrūksta ir kaip tos negerovės visiems akis bado.

Štai balandžio 13 d. „Tarybinio mokytojo“ Nr. 30 įdėtas toks pranešimas:

„Meilė — pats gražiausias, pats tauriausias jausmas žemėje. Jeigu ji tikra, skatina mus prasmingiau dirbti, gyventi, kovoti.“

Bet pasitaiko ir kitokių „meilių“...

Kai 1955 m. Kelmės rajono Pakražančio vidurinės mokyklos mokytoju pradėjo dirbti Aronas Anfimovas, jį visi laikė tikru pedagogu. Jaunas, darbštus, energingas, jis iškart užkariavo mokinių ir bendradarbių simpatijas. Mokytoja sutikdavai mokinių pasi-

linksniuose, kolikiu jaunu vakaruose. Kas gi atims jaunam pedagogui tokią teisę! Juk reikia nuolat bendrauti, visapusiškai pažinti savo auklėtinius, jį supantį gyvenimą. Bet čia A. Anfimovas ir pradėjo nesilaikyti jaunimo auklėtojų įprastinių normų, iš-krypo iš tikrojo kelio.

— Stase, gal šiandien kartu eisim namo? — sukdamasis valso ritme, snibždėjo jis vakaro metu vienai savo mokiniai, o po kurio laiko analogiškai „burkavo“ Aldoną, Almai ir kitoms.

Pagalina A. Anfimovas sudirgavo su IX klasės mokinė Gene P. Jie dažnai būdavo kartu: žūrė, tai po pamokų kalbais mokyklos koridoriuje, tai šoka mokinių vakaro metu. Susitikdavo jie ir vasaros atostogų metu, neva, „konsultuotis“, nors Genė pataisus neturėjo. Mokytojas nesisėdėjo net šokių salėje pabučiuoti mergina. Mokiniai stebėjosi, kraipė galvas, matydami tokią „atvirą meilę“, mokytojų taryba svarstė, perspėtinėjo mokytoją už nepedagogišką elgesį.

Ir štai 1959 metų pradžioje Genė pasijuto esanti neščia. Mokytojas ją įkalbinėjo daryti abortą, tačiau mergina atsisakė. Po tokios „nesėkmės“ A. Anfimovas nutraukė

tenciją nedelsiant sudaryti ryšio komitetą, kuris bus žinomas kaip **Jungtinis Pabaltijo Amerikeičių Komitetas**, kad jisai periodiškai susirinktų, svarstyti bendrus reikalus ir problemas ir daryti planus sėkmingai veiklai.

su ja ryšius. Mergina paliko klasės draugus, mokyklą. Pagimdė sūnų.

Viskas baigėsi tuo, jog mokytoji, suviliojusiam merginai, buvo atimta teisė dirbti pedagoginį darbą.

Ką mąsto pedagogai apie šį įvykį? Kodėl taip atsitiko? Ar nereikėtų plačiau pakalbėti apie mokytojų ir mokinių santykius?

I. Zelbaitė, L.L.K.J.S. Kelmės rajono komiteto sekretorė; Br. Klimauskas, rajono laikraščio „Komunistinis žodis“ redakcijos darbuotojas.

Su šiuo skaitytojų laišku redakcija supažindino Panevėžio 2-osios septynmetės mokyklos direktorių, LTSR nusipelnusį mokytoją P. Skiauterį.

Žemiau spausdiname drg. J. Skiauterio straipsnį mokytojų ir mokinių santykių klausimu“.

Žinoma, panašūs atsitikimai visur pasitaiko. Bet čia tai atsitiko ten, kur kalamas, ugdomas „sovietinis žmogus“ pagal Maskvos modelį. Ir nusikaltėliu buvo ne kuris ten „čionykštis“ — inorodas žmogus, bet „vyresnio brolio, revoliucinės“ rusų tautos sūnus Aron Anfimov.

„Tarybinio mokytojo“ redakcija ten pat leido tuo klausimu pasisakyti J. Skiauteriui, sovietinamos Lietuvos nusipelnusiam mokytojai. Mokytojas J. Skiauteris, turėdamas galvoje su kuo turi reikalą, parašė atsakymą „Visada atsimink: esu mokytojas“. Atsakymas atsargus, pamokantis ir lyg raminti šneka pasakyta pavojingai susirgusiam. Jis rašo:

„Draugystės, pirmosios meilės jausmai vyresniųjų klasių mokytojams dažnai iškelia nemaža klausimų. Čia ir klasės draugų pajuokos, ir netinkamo elgesio su mergaitėmis faktai, ir pavydas, ir apkalbos, ir miesčioniškas gražiausio žmogaus jausmo vertinimas, ir ribos tarp draugystės ir meilės klausimai, ir dar daug kas. Ir visa tai mokiniai dažniausiai slepia nuo pedagogų“.

Taip, mokiniai daug ką slepia nuo savo mokytojų ir net tėvų. Bet šiame atsitikime veik visa dėjos ne vien tik mokinių, bet ir mokytojų akivaizdą. Mokytojų taryboje net tas klausimas buvo svarstomas. Ir to atsakymo autorius tą atsitikimą lyg tik klaida pavadina:

„O vis dėlto tą klaidų karštą pasitaiko. Apie jas ir spaudoje skaitome, o ir mokytojų pasitarimuose viener kitur kalbame. Ne, ne apie

mažas klaidėles, o apie dides, baisias klaidas, apie poelgius, nesuderinamus su garbingu mokytojo vardu. Ne paltu, lietuvi lyjant, mokytojas apgaubė patinkamą mokinę, ne pasikalbėjo ilgiau su ja mokyklos koridoriuje prie lango, o suviliojo, niekšiskai apgavo ir pametė. Štai kokių pavienių faktų pasitaiko, kaip ir pateiktame skaitytojų laiške. Kodėl gi taip atsitinka? Kodėl vienas kitas mokytojas taip negarbingai pasielgia?“

Toliau jau lyg drąsą atgavęs, smerkia kas įvyko ir mėgina kalbėti suversti pasaulėžiūros netvirtumu, senoms atgyventoms pažiūroms į moterį.

Deja, čia tik mergaitės būta — mokinės. O tas smaguriantojas buvo tos pačios mokyklos jos mokytojas. Padėtis ir amžius nelygi. Šneka apie moters ir vyro teisių lygybę čia ne vietoj. Bet ar nors ir nusipelnęs mokytojas J. Skiauteris galėjo okupuotoje Lietuvoje, sovietinio gyvenimo salygoje parasyti kitą negu štai kas jo buvo pasakyta:

„Pirmiausia — toks žmogus neturi tvirtos pasaulėžiūros. Komunistinės moralės principai — jam tik skambūs žodžiai, tik šydas savo tūstumu ir lengvabūdiškumui pridenkti. Toks žmogus klaidingai supranta ir meilės jausmą. Juo jis vadina savo žemas aistras. Jis laikosi senų, atgyvenusių pažiūrų ir moterį. Kazkada, tamsiais praeities laikais, moteris viena priuvalėjo ir su savo jausmais kovoti, ir viską apgalvoti, ir vyro aistras sutramdyti. Ji viena buvo už viską atsakinga, ji viena ėjo „Paskenduoš“ Veronikos keliais.“

Dabar nebe tie laikai. Už vyro ir moters santykių viešnioką ar kitokią kryptį lygiai turi atsakyti vyras ir moteris. Tai mūsų laiko gyvenimo taisyklė. Ji privaloma visiems, o ką jau bekalbėti apie mokytojus“.

Akivaizdiniai ir doroviniai nukentėjo lietuvaite „čionykštė, o smaguriantojas mokytojas „placios tėvynės sūnus“, jis susiara darba bet kur kitur, kur „revoliucinės tautos“ sūnus siunčiami rusifikacijos darbu...“

J. Vlks.

RYTOJ SUSIRAS

Motina norėdama išėiti su vaikais pavaikščioti, negali prisisaukti pačios mažosios mergaitės.

— Skubėkim, mamyte, negaišk, — tempia motiną už paldakų iš eilės vyresnysis vaikas.

— Rytoj kambarius sluojuant susiras!

AUGUST GAILIT

JAUTIS

(iš „Tomas Nipernadis“ novelių romano)

10.

— Visada tas Tomas! — bumbtelėjo Lokė. — Ar tu nori, kad aš čia pat vietoj, kaip jautis pastipėjau? Tomas, Tomas yra mano giminaitis, ir jis nieko negali turėli prieš, jei tu man pagelbėsi. Ar ne jis pats liepė tau mane slaugyti?

— Kada tu nori važiuoti? — bailiai paklausė Kati. — Rytoj, poryt? — Tučiuojau, — atsakė Hansuojos šeimininkas. — Šlaunį taip skauda, kad nebegaliu tvirti.

— Palūškė valandėlę, aš nubėgsiu į lauką ir susitarsiu su Nipernadžiu, — tarė Kati.

Lyg paukštė išskrido ji iš pirkios į kiemą, o iš kiemo nuplauto į lauką. Atbėgo uždususi ir išraudusi. Ji sustojo priešais Nipernadžį ir, nedrįsdama pakelti akių, tylėdama apžiūrėjo savo rankas.

Nipernadis liovėsi pioves, žvilgterėjo į Kati ir paklausė:

— Ar kas atsitiko? Tu atbėgai uždususi, tartum gaisrą pranešdama.

— Nieko neatsitiko, — atsakė Kati. — Aš tik norėjau pažūrėti, ką tu dirbi ir kaip tu piiauni. Nesu dar tavęs mačiusi piiaunant...

Nipernadis vėl paėmė dalgę ir ėmė pliauti placiomis pradalgėmis. Jis piovė, visą laiką atsigrėžęs į ją nugara. Ji nieko nesakė, ir jis nieko neklausė. Ir taip trunko ilgėlesnį laiką.

Pagalina Nipernadis sustojo ir, galgdamas dalgę, tarė, šypsodamasis, žvilgterėjęs į Kati:

— Na, mergele, ar jau nutarei, ką turi man pasakyti?

— Aš iš tiesų neturiu ką sakyti, — pradėmė Kati. — Tik tiek, jog dėdė prašo, kad aš nuvažiuočiau su juo pas gydytoją. Daugiau nieko.

— Pas gydytoją? — nustėjo Nipernadis. — Bet dėdės žaizda jau seniai sugijusi. Senis jau visiškai sveikas. Važiuoti dėl tokio menko įbrėžimo? Kodėl gi jis, pagaliau, nori važiuoti pas gydytoją?

Dabar Kati supyko.

— Tu esi blogas žmogus, Tomai! Tavo dėdė iš tiesų labai serga. Tur būt, pasidarė žaizdos uždegimas ar užsinuodijimas. Jis toks silpnas ir išblūkęs, nieko nebevalgo ir nebergeria, tik žiūri paniūręs į kamą ir vaičoja. Man atrodo, kad jam visai blogai... Nipernadis vėl paėmė dalgę ir tarė:

— Jei tu tiki, kad dėdė nemeluoja, tai važiuok su juo pas gydytoją. Bet būk prolinga.

— Tu sutinki? — nustėjo Kati. — Tu iš tiesų leidi man važiuoti?

Ir nė nelaukdama atsakymo, linksmai ir sujaužinta nuliuko šio namo.

Hansuojos šeimininkas jau buvo paplūkęs arklių ir laukė Katės.

— Nieko sau, ilgai šnekejai su savo Tomu! — tarė jis blogai nusiteikęs.

— Tokiais atvejais greit nesutars! — atsakė ji linksmai ir, pagriebusi skara, atsisėdo šalia šeimininko. Kati paėmė vadelę ir botagą, ir juodu nudardėjo į miestą.

Nipernadžiu parėjęs iš lauko ir visai šeimynai susėdus prie stalo, Janas pasakė: — Senis jau turėjo grįžti. Bet jis su Kati, tur būt, dar kur nors linksminasi ir tik rytą grįž namo.

Lizė syptelėjo, o bernas pašaipiai žvilgterėjo į Nipernadžį.

— Aš nepasitikiu seniu, — pridūrė Janas. — Vakarai ir naktys tamsios, Dievas žino, kas gali įvykti.

— Sergantis, senas vyras, juk jis silpnas ir už vaiką, — pratarė Nipernadis. — Jakas silpnas už vaiką? — nusijuokė Lizė. — Serga? Aš pažįstu tą meskiną — jo dešimtis jaučių neįveiks. Juk tas mažas brūkstelėjimas negi galėjo jį taip nusilpninti. Čia yra, tur būt, kilokių ir rimtesnių priežasčių... Nipernadis ūmai pakilo, metė šaukštą į tuščią dubenį ir tarė:

— Aš pažįstu savo Kati, tylėkit!

Vakare Hansuojos šeimininkas su Kati grįžo namo. Kati nebėjo pirkion. Ji, iškėlus iš ratų savo ryšuliną ir palinkėjusi Jakui labos nakties, nubėgo į klėdį, kur

paprastai miegojo. Čia ji užsiėmė sviestą, padėjo pirkinius ant lovos ir, atsisėdusi šalia jų ant žemės, meiliai glostė ir glamonėjo savo naujas kupaikes, sjonukus ir skepetus. O šeimininkas švilpiniuodamas įžengė į pirkiją, abiejose rankose pusbonkėmis nesėdas.

— Še, Janai, imk, — tarė jis draugiškai, ištiesdamas sūnui abi pusbonkes. — Ir naują pypkę tau parvežiau, tókio paukiaus daiktėlio, tur būt, dar nesi matęs. O Lizė gaus skarą ir puikiuos medžiagos suknelis. Singerio mašinos kol kas dar nenupirkau. Pagalvojau apie visus šeimynos narius, kad niekas neužsigautų.

— Ką gi pasakė gydytojas? — pasiteiravo Janas.

— Jis pasakė: „Esi sveikas, važiuok namo! Taip ir pasakė, — juokdamasis pasakojo Jakas. — Gerai buvai gydomas. Dar porą dienų gali pabūti namie slaugomas“.

Jis atsisėdo prie stalo, atsisagstė kailinius bei švarką, buvo labai linksmas ir kalbus.

— Nepyk, — tarė jis Nipernadžiui. — Kati yra prolinga mergaitė, ir jai nieko bloga neatsitiko. Ji visą laiką, lyg vaikas, buvo man prie šalies. Bet aš tau sakau, Tomai: jei tu dar ilgiau vilkinsi vestuves ir tyčiosis iš mergaitės, aš pats pakalbėsiu su ja. Nemanyk, kad obuolys visą žiemą kabos ant medžio. Prinokęs, jis kris nuo šakos ir tebūnie savininkas pasiruošęs jį

Skaitykite ir platinkite Naujienas

DR. ANNA BALIUNAS AKIU, AUSU, NOSIES IR GERKLES LIGOS PRITAIKO AKINIUS 6322 SO. WESTERN AVENUE

DR. S. BIEZIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3148 WEST 63RD STREET

DR. C. K. BOBELIS Inskty ir slapumo tely chirurgija Tel.: Village 6-6068

DR. PETER BRAZIS PHYSICIAN AND SURGEON 2434 WEST 71st STREET

DR. JONAS G. BYLA-BYLAITIS Nervy-Smegeny Ligos, Chirurgija OAKLEY MEDICAL BLDG.

DR. T. DUNDULIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Akiservija ir motery ligos

DR. BR. GAIZUNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2454 WEST 71st STREET

DR. A. JENKINS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3844 WEST 63rd STREET

Dr. Aldona A. Juška AKIU LIGU SPECIALISTE IR PRITAIKO AKINIUS

DR. F. V. KAUNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1407 So. 49th Court, Cicero

DR. P. KISELIUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4938 W. 15th St., Cicero, Ill.

Dr. Emily V. KRUKAS GYDYTOJA IR CHIRURGE 4146 SO. ARCHER AVENUE

DR. A. MACIUNAS CHIRURGAS 2858 W. 63rd Street

DR. J. MESKAUSKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS VIDAUŠ LIGU SPEC.

DR. P. STRIMAITIS Bendra praktika ir chirurgija specialiai

DR. VYT. TAURAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Bendra praktika, spec. MOTERY LIGOS

Kubos pabėgėliai Antra kartą keturių metų laikotarpyje JAV-ės pasidarė pabėgimo vieta dideliame pabėgėlių skaičiui, ieškančiam vietos pasislėpti nuo priespaudos jų kraštuose.

Daugiau kaip 30.000 pabėgėlių iš Kubos dabar gyvena Miami. Juos sudaro vyrai, moterys ir vaikai, dauguma apie-

DR. V. P. TUMASONIS CHIRURGAS 2454 WEST 71st STREET

DR. V. VILEIŠIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 802 WEST 31st STREET

P. ŠILEIKIS, O. P. ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS Aparatai - Protezai, Med. Bandžai.

Dr. Ant. Rudokas, Opt. 4455 So. CALIFORNIA, Yards 7-7381

DR. G. SERNER LIETUVIS AKIU GYDYTOJAS 25 metų patyrimas

PERKRAUSTYMAI MOVING Leidimai - Pilna aprada ZEMA KAINA

GRADINSKAS FM RADIJU NET KELIOS DESIMTYS Stereo patelefonai, TV, Vėsinovai

PERKRAUSTAU (MOVING) BALDUS IR VAIURIUS DAKTUS Perkaustymas saugus, apdraustas.

SOPHIE BARCUS RADIJO ŠEIMOS VALANDOS Visos programos iš WOPA, 1490 kil. AM. 102-7 FM.

dusių savo namus ir kraštą valandos bėgyje. Maždaug 10.000 gyvena New Yorke ir kituose JAV-jų miestuose.

Pabėgėlis, kuriam reikia pagalbos, yra nusiučiamas ir šį Centra. Ten jis yra užregistruojamas ir apklausiamas.

Rasti darbo pabėgėliams yra sunku. Miami teturi mažą industriją ir darbo galimybes dėl to yra nedidelės.

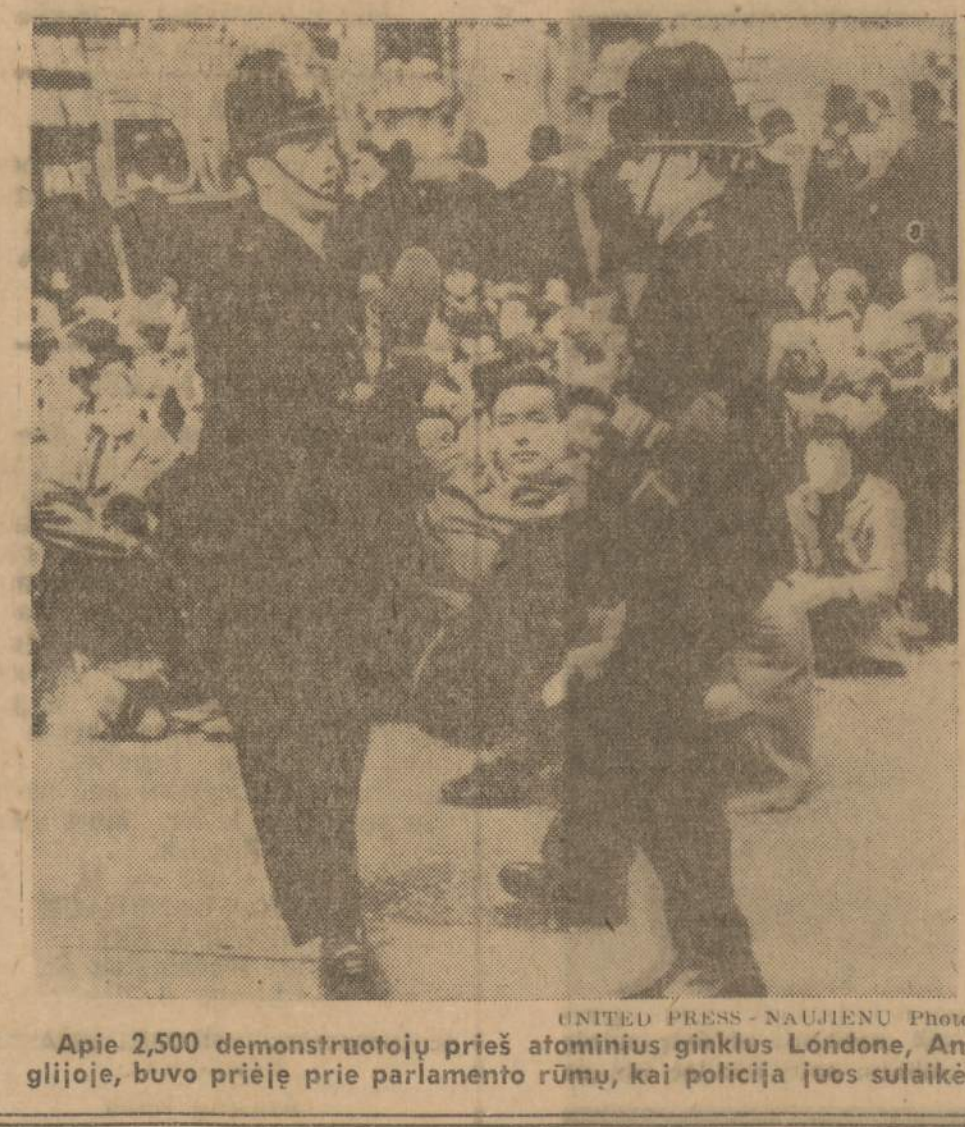
Kai pastatė tu "Namus ant smėlio" - Tai buvo pirmas tavasis lobis - Nebuvo širdžiai tavo ramumelio: gūdziai šaukėsi - "Ora pro nobis..."

Nuotaikingas ir kupinas mažaaukio būviliskumo pobūvis pasibaigė toli po vidurnaktį. Svečias

Paieškojimai Balčiūnė, Bronius, ir žmona Julija, gyvenę Montevideo, Urugvajuje.

LOS ANGELES, CALIF. "Šikšnosparnių" šventė Pat Jurginių išvakarė šaunios rašytojos ir Marija Gliaudos

Apie 2,500 demonstruotojų prieš atominį ginklą Londone, Anglijoje, buvo prieę prie parlamento rūmų, kai policija juos suėmė.



ir Julius Balsiai, pulk. Jonas Andrašiūnas su žmona, pulk. J. Andrius, Antanas ir Aldona Audroniai, Charles ir Antanina Lukšiai, rašytojas Juozas Tinišis,

Atplaukia japonų laivas Siomis dienomis Chicagoje laukiamas pirmasis istorijoje japonų laivas Chicagoje.

Dienos kaina ligoninėse Amerikos ligoninių sąjunga (AHA) pranešė, kad ligoninėse ligoniams kambariai ir patarnavimas visame krašte prabrango.

JONAS PAZARSKAS Gyveno 10155 So. State St. Mirė 1961 m. balandžio 29 d., 90-00 val. vakaro, sulaukęs 71 metų amžiaus.

STEPONAS C. LACKAWICZ 2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213 2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

Susirinkimų ir parengimų PRANEŠIMAI Morning Star klubo susirinkimas bus ši ketvirtadienį, gegužės 4 dieną.

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYCIA GELES VISOMS PROGOMS 2443 WEST 63rd STREET

GELININKAS (PUTRAMENTAS) Linksmumo arba liūdesio valandoje gražiausios gėlės ir vainikai, antkapių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės.

LOVEIKIS Telegrama i Visas Pasaulio Dalis KVIETKININKAS Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams

PETKUS TĖVAS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOME 2533 W. 71 Street

Laidotuvių Direktorai MAZEIKA & EVANS 6845 SO. WESTERN AVE. TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

John F. Eudeikis LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS Seniausia ir Didžiausia Laidojimo Istaiga

NARIAI Chicago Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos

STEPONAS C. LACKAWICZ 2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213

PETRAS P. GURSKIS 718 WEST 18th STREET Phone: SEeley 3-5711

PETRAS BIELIUNAS 4548 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN 3315 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS 3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYCIA GELES VISOMS PROGOMS 2443 WEST 63rd STREET

GELININKAS (PUTRAMENTAS) Linksmumo arba liūdesio valandoje gražiausios gėlės ir vainikai, antkapių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės.

LOVEIKIS Telegrama i Visas Pasaulio Dalis KVIETKININKAS Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams

PETKUS TĖVAS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOME 2533 W. 71 Street

Laidotuvių Direktorai MAZEIKA & EVANS 6845 SO. WESTERN AVE. TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

John F. Eudeikis LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS Seniausia ir Didžiausia Laidojimo Istaiga

NARIAI Chicago Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos

STEPONAS C. LACKAWICZ 2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213

PETRAS P. GURSKIS 718 WEST 18th STREET Phone: SEeley 3-5711

PETRAS BIELIUNAS 4548 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN 3315 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS 3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911



Tai Juozas Azukas, kuris laiko rankoje meškerę, — meškerę su kuria Havaju saloje pagavo milžinišką, 230 svarų žuvį, vadinamą "blue marlin".

NEW LIFE DELICATESSEN
Nami gaminti delicatesai, maisto produktai ir šviežia mėsa.
3146 SO. HALSTED STREET
Victory 2-7666

Siuntinių išsiuntimas
ir pigus siuntiniams medžiagų pasirinkimas, pavyzdžiui, 6 vyr. kostiumams medžiaga tik \$33, o su išsiuntimu \$66.50.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA
didžiausias liuanistikos žinynas, lietuvių kultūros paminklas.
Iš suprojektuotų enciklopedijos tomų dvidešimt trys jau išspausdinta, kiti rengiami.

WORLD PARCEL SERVICE
3320 SO. HALSTED ST. CHICAGO 8, ILL. YA 7-6677

TRUMPAI

JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto Tarybos rinkimai bus š m. gegužės 13 ir 14 d. d. Balsuoti galės asmenys, įmokėję nario mokesčių bent už paskutinius metus.

Valstiečių liaudininkų Čikagos kuopos Valdybą išrinkti: pirmininku B. Mackevičius, išdinininku J. Bertašius, sekretorium A. Luneckas.

Dr. Juozas Pajaujis po nelegvos operacijos Washingtono, D. C. ligoninėje iš lėto sveiksta.

A. a. Edvardas Šukevičius, buvęs "Darbo" redaktorius Vilniuje ir vėliau ejęs Lietuvos

Banko juriskonsulto pareigas Kaune, prieš kurį laiką mirė ir palaidotas East Chicago, Indiana.

Banko juriskonsulto pareigas Kaune, prieš kurį laiką mirė ir palaidotas East Chicago, Indiana.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia
REIKALINGAI
MEDŽIO DARBININKAI
Reikalingi vyrai mokantys operuoti įvairias medžio apdirbimo mašinas ir sudėtytojai (assemblers).

CANDY MAKER
Hard working Foreman. Excellent opportunity with outstanding Chicago Kitchen for an experienced hard candy maker.

PERSONAL
Asmenų ieško
ONA BUDUKAITĖ-KATLORIENĖ
paieško savo sesers Elzės Budukaitės-Pildienės, gim. 1883 m. Pauzuolių km.

RENTING IN GENERAL
Nuomos
NEMOKAMAI
PATARNAVIMAS ISNUOMAVIMUI
Turime laukiančiųjų sąrašą. Greitai patarnavimui skambinti

ISNUOMOJAMAS 6 kamb., 3 mieg. modernus butas, gazo šildymas. Yra karpetai. \$90 mėnesiui.

CONTRACTORS - BUILDERS
Namų Statytojai ir Taisytojai
HEALING CONTRACTORS
Istatome šiltu oru pučiamus pečius, vandens boilerius, oro vėsinimus ir kardinis darbai.

JUOZAS ŽEMAITIS
IR VICTOR SKADE, ST 8-9272
CLEVER HEATING AND SHEET METAL
2431 So. Kedzie Ave., Chicago 23, D. Tel. 277-1442. Res. OL 6-0412

GREIT, sąžiningai ir garantuoti įrengia naujus ir perstato senus įvairių rūšių geso, alyvos ir anglių pečius namams apšildyti. Įtaisoje boilerius, vandens nutekėjimo ryšas ir kt. darbus.

VIKDO HEATING CO.,
4444 So. Western Ave.
D. Zukauskas, Virginia 7-3447,
V. Stuoops, OLYMPIA 2-2017.

užtuot pašalpos čekius siuntę kas savaitę, dabar dažniausiai išsiunčia dvigubus ir kas dvi savaitės. Yra žmonių, kurie priešingai prieš šią papildomą bedarbių šelpimo programą.

— Olga Petrauskaitė ir Algirdas Mikulskis gegužės 20 d. sukuria lietuviškos šeimos židinį. Jaunieji bus sutuokti šv. Kryžiaus bažnyčioje.

— Chicago Lietuvos Meškeriojų-Medžiotojų klubo labai svarbus susirinkimas šaukiamas gegužės mėn. 7 d. 1 val. p. pietų p. Stanley Urba salėje, 4523 So. Wood Street, Chicagoje.

— United States Steel pietrytinės Chicago's liejyklose numatomas, artimoje ateityje, plieno gamybos padidėjimas. Atrodo, kad atleistiųjų darbininkų žymus skaičius bus pašauktas darban.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui:
4 BUTŲ MURINIS namas, 50 pėdų sklypas, 4 auto garažas. Aukštos pajamos. Marquette Parke. \$51,900.

DRAUDIMO AGENTŪRA
PATARNAUJAME VISAIŠ DRAUDIMO REIKALAIŠ
J. Bacevičius
BELL-VARPAS
REAL ESTATE
General Insurance — Notary Public
6455 SO. KEDZIE AVENUE
PProspect 8-2233

MARQUETTE PARKE
7 KAMB. 6 METŲ MŪRAS. 5 mieg. tinkamas dideliai šeimai, ar išnuomavimui. 2 pilnos vonios, kabinėtinė virtuvė.

71 IR MAPLEWOOD 2 butai ir kamb. rūsy. 7 m. mūras, naujas garažas.

PAJAMŲ NAMAS, tik \$18,500. Mūras, 3 butai ir biznio patalpa Bridgport.

S. J. MATAS REAL ESTATE
10043 S. Western Ave.
Ofisas BE 3-8252, namų PR 6-6298
2714 N. CALIFORNIA AVE.
SPaulding 2-0908.

1 BLOKAS nuo Marquette Parke, 7 metų mūras, ant 37 pėdų sklypo, \$190 pajamų ir puikus butas savininkui.

GRAŽUS 3 butų mūrinis Gage Parke, užtikrintos geros pajamos, rami vieta. Butiniai apžiūrėkite.

TVARKINGAI apkalnas 3 butų medinis, Brighton Parke, vienas butas su 3 mieg. kambariais, imokėjimas.

SVIESUS 6 kamb. bungalow, arti Marquette Parke lietuviškų mokyklų. Patiks ir namas ir kaina.

PASIGERETINAS 9 erdvių butų apartamentinis, aukštinė proga investavimui.

VISAI NAUJAS: 2 dideli butai ir atskiri kamb. su privačiais įėjimais ir voniom Marquette Parke.

J. STONKUS R. E.
2617 W. 71st Street.
HE 6-1517 arba PR 8-1595

2 sklypai prie 59 ir California
41x125 pėdų kampinis — \$8,800
25x125 pėdų — \$5,000.

A. NORKUS REAL ESTATE
2405 West 51st St. WA 5-5030.

PARDUODAMAS naujas mūrinis namas tinkantis bizniui. RE 5-7281.

PERKAME, parduodame, mainome įvairaus dydžio namus visur. Partipiname paskolą, visokeriopą apdraudą, veikia notariatas.

NORVILA
REAL ESTATE AND BUILDERS
2658 West 59th St.
PProspect 8-5454

HOMWOOD — 17531 Dundee, 5 kamb. mūrinis ranch namas, garažas, gazo spind. šiluma. Artl elektrinio traukinio tollway, krautuviai. Pirkiamame stovyje. \$16,500. SY 8-9049.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui
Paskolos, perkant namus, daromos ligiems terminams ir žemais nuosimėmis išimimais.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas
2202 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

MARQUETTE PARKO CENTRE
GERAS GYVENIMAS puikiai su tvarkytame 3 butų mūro name ant plataus sklypo po \$41,800.

5 BUTŲ GRAŽUS mūras, aluminium langai, dideli šviesūs butai. \$6,000 pajamų. \$33,400.

LABAI REALUS savo kaina 7 kamb. bungalow, geroje gatvėje. \$17,600.

PAJAMŲ NAMAS, tik \$18,500. Mūras, 3 butai ir biznio patalpa Bridgport.

1½ AUKSTO, 2x5 mūr. Gage Pk. Platus sklypas. Gazo šiluma. \$19,750.

2x5 (3 MIEG.) mūr. prie Marquette Pk. lietuvių mokyklos. Alyvos vandens šiluma. 2 auto garažas. Geras ir švarus namas.

2½ BŪTO NAMAS Roselande. 2 auto garažas. Šildymas karštu vandeniu — gazu. \$245 mėn. pajamų.

GRAŽUS 2 butų mūrinis Gage Parke, užtikrintos geros pajamos, rami vieta. Butiniai apžiūrėkite.

GRAŽUS ir tvarkingas 2x4 mūr. 2 auto garažas. Rūsys, pastogė ir dar ekstra 25 pėdų sklypas. \$31,500.

PRIE 80 IR MORGAN puikus mūrinis namas, 2 po 6, alyva apšildomas, 2 mašinos, mūrinis garažas. Dėl mirties skubiai parduodamas. Visa kaina \$26,000. Su geriausiais pasiūlym. is kreipitis į Grigas Real Estate.

MARQUETTE PARKO centre 8 metų ant plataus sklypo 3 butų liukus namas. 1 po 6, 1 po 4, 1 po 3 kamb. Namas yra originalios statybos. Gražiai įrengtas sklypas. 3 atskiri gazo pečiai. 2 auto garažas, iš gatvės įvažiuojamas.

GAGE PARKE 9 metų mūrinė rezidencija su 2 auto garažu. Moderniškai įrengta, gazu apšildoma, arti bažnyčios ir mokyklų. Puikus susisiekimas. Savininkas nupirko bizni ir turi skubiai parduoti su dideliu nuostoliu. Pina kaina tik \$16,750.

BRIGHTON PARKE 2 aukštų mūrinis namas su 2 auto mūr. garažu. Naujas alyvos pečius. Taksai žem. \$300. Laukiame rimto pasiūlymo.

TURIME keletą lotų Marquette Parko rajone.

A. J. GRIGAS
REAL ESTATE — INSURANCE — NOTARY PUBLIC
2501 West 69th St., Chicago 29, Illinois.
Visi telefonai HEMlock 6-2500.

BRIGHTON PARKE:
MŪRINIS 2x4, centralinis šild., apsauga nuo potvynio, geras sklypas, arti mokykla, nebrangus.

MŪRINIS 2x5, 60 pėdų sklypas, gražiai aptvertas, prie gero susisiekimo ir krautuvijų. \$18,500.

MŪRINIS, 5 kamb. aštuoniakampis, prie pat Maria High School, 30 p. lotas, garažai, tvora, puikiai prižiūrėtas. \$20,500.

A. KAIRYS R. E.
2517 W. 69th St.
PR 6-0956 arba HE 6-2099